Camau bach.

Persbectif datblygiad plant o Waith Taith Bywyd i blant 0 i 6 oed.

Brodzinsky, D (2011).

PWYSIG
Mae oedran a datblygiad pob plentyn yn wahanol. Canllaw eang yw hwn.

Sarah Ryan
Gweithiwr Cymdeithasol Taith Bywyd
2025

Oedran: 0 i 4 oed

Yn ystod y cyfnod hwn nid oes gan blentyn unrhyw ddealltwriaeth o derminoleg fel mabwysiadu, maethu neu ofal gan berthynas. Dealltwriaeth plentyn yw mai teulu yw'r bobl rydych chi'n byw gyda nhw.

Mae rôl rhiant mabwysiadol, gofalwr maeth neu ofalwr sy'n berthynas yn hanfodol yn ystod y cyfnod hwn drwy gyflwyno iaith mabwysiadu neu faethu. Mae'n caniatáu i'r rhiant mabwysiadol/gofalwr ymgyfarwyddo â defnyddio termau fel mabwysiadu, maethu a rhieni geni ac ati. Efallai yn bwysicach, mae'n hyrwyddo awyrgylch o gyfathrebu agored yn y cartref, felly mae plentyn yn gwybod y gall ofyn cwestiynau a chael ateb. Mae hyn yn rhywbeth i'w hyrwyddo cyn gynted â phosibl. Yr allwedd yw ailadrodd a pharhau â'r sgyrsiau hyn.

Oedran: 4 i 6 oed

Mae plentyn yn ei gyfnod datblygu egosentrig sy'n golygu bod ei ddealltwriaeth o'r byd yn troi o'i gwmpas ef/hi a'i anghenion. Dull goroesi yw hwn, ac mae'n gam datblygu hanfodol. Wrth i blentyn agosáu at oedran cyn-ysgol, mae'n datblygu meddwl hudol. Mae hwn yn gyfnod naturiol mewn chwarae plant ac mae meddwl hudol yn galluogi plentyn i chwarae a chael dychymyg. Fodd bynnag, i blant sydd wedi profi trawma datblygiadol, gall y byd ffantasi gael ei ddefnyddio i egluro pethau na all y plentyn eu deall. Gall hyn arwain at blentyn yn beio ei hun neu'n creu straeon anhygoel i lenwi bylchau yn ei ddealltwriaeth.

Ar yr oedran hwn, gall plentyn ofyn o le mae plant yn dod. Ni fydd plentyn yn deall y gair a'r cysyniad o fabwysiadu nes ei fod yn deall ei fod wedi cael ei eni yr un fath â phlant eraill a thyfu yng nghroth menyw. Mae plentyn yn dechrau datblygu syniad o amser a gofod. Yn 4 neu 5 oed mae'r plentyn yn dechrau deall cyd-destun y gorffennol. A bod pobl a llefydd yn bodoli y tu allan i'w amgylchedd uniongyrchol ef/hi.

Camau bach.

Adnoddau gwaith Taith Bywyd ar gyfer plant 0 i 6 oed.

PWYSIG
Mae oedran a datblygiad pob plentyn yn wahanol. Canllaw eang yw hwn.

Sarah Ryan
Gweithiwr Cymdeithasol Taith Bywyd
2025

Straeon cyfochrog

Mae straeon cyfochrog yn straeon syml am fywyd eich plentyn a all fod o gymorth ar yr oedran hwn i helpu plentyn i brosesu ei stori. Mae'r stori'n cael ei hysgrifennu gan ddefnyddio cymeriadau trydydd person. Mae wedi'i hysgrifennu mewn iaith syml a'i darlunio i adlewyrchu'r stori. Defnyddir stori gyfochrog i helpu plant i ymgyfarwyddo â'u stori eu hunain mewn ffordd ddiogel iawn, heb fod yn rhy uniongyrchol. Gellir defnyddio stori gyfochrog i helpu plentyn i ddeall unrhyw straeon anodd fel marwolaeth rhieni, y rheswm dros eu mabwysiadu ac ati.

Llyfr Stori Bywyd

Gall llyfr stori bywyd da dyfu gyda phlentyn a gall hefyd fod yn offeryn i riant mabwysiadol esbonio rhai pynciau anodd i blentyn, ond dylai anelu at fod yn rhydd o jargon. Dylid egluro unrhyw jargon mewn iaith glir. Dylai llyfr da roi negeseuon dilysu cryf i blentyn ei fod yn haeddu cael rhiant cariadus; ei fod yn werthfawr ac yn hawdd ei garu; mai nid ei fai ef/hi yw hyn ac y bydd ei ddyfodol yn llewyrchus. Gall plentyn sy'n iau na 6 edrych ar y lluniau a gall rhieni mabwysiadol neu ofalwyr maeth ddechrau cyflwyno iaith mabwysiadu mewn sgyrsiau bob dydd, fel beth yw mabwysiadu, rhieni geni a gofalwyr maeth.

Adnoddau eraill

Ar yr oedran datblygiadol hwn, mae plentyn yn dysgu trwy chwarae a dychymyg. Felly, drwy ddefnyddio dull creadigol, gall hyn helpu i gefnogi dealltwriaeth plentyn o'i stori. Gall hyn fod mor syml â chwarae, darlunio a gêmau. Mae 'na hefyd lawer o lyfrau a ffilmiau gwych i esbonio mabwysiadu i blentyn. Ac mae 'na rai adnoddau gwych i rieni mabwysiadol/gofalwyr maeth a gweithwyr gofal cymdeithasol. Gall ffilmiau a rhaglenni teledu priodol i oedran, fel 'Paddington Bear', 'Stuart Little' ac 'Inside Out', fod yn ddefnyddiol i siarad amdanyn nhw fel teulu.

Baby Steps.
Aged:

0 i 6 oed.

Adnoddau i gefnogi'r sgyrsiau Taith Bywyd ochr yn ochr â deunyddiau Taith Bywyd y plentyn.

Sarah Ryan
Gweithiwr Cymdeithasol Taith Bywyd
2025

Gwefannau ac adnoddau YouTube defnyddiol

Gwasanaeth Mabwysiadu Cenedlaethol
Resources (beaconhouse.org.uk)
About us | Safe Hands Thinking Minds
Therapeutic Life Story Work - Sharing Lives/Sharing Stories: Richard Rose – YouTube
Dr Karen Treisman – YouTube
Good relationships are the key to healing trauma | Karen Treisman | TEDxWarwickSalon – YouTube
Oprah Winfrey & Dr. Bruce Perry in Conversation | SXSW EDU 2021 - YouTube

Adnoddau i ofalwyr mabwysiadol, gofalwyr maeth a gweithwyr gofal cymdeithasol.

- A-Z of Therapeutic Parenting/Sarah Naish
- Attaching through Love Hugs, and Play/ Deborah D Gray
- Attachment handbook for foster care and adoption/ Gillian Schofield and Mary Beek.
- Bruised Before Birth/Joan McNamara
- Bubble Wrapped Children/Helen Oakwater
- Building the Bonds of Attachment/ Daniel Hughes
- Nurturing Attachments,Supporting children who are fostered & Adopted/ Kim S Golding
- Parenting with Theraplay/ Vivien Norris/Helen Rodwell

Adnoddau ar gyfer plant 0 i 6 oed.

- Blanket bears gan Samuel Langley-Swain ac Ashlee Spink.
- Y Boced Wag gan Eurgain Haf.
- We belong together gan Todd Parr
- Delly Duck – Why a little duck couldn’t stay with his birth mother gan Holly Marlow a Suzy Garland.
- Love makes a family gan Sophie Beer.
- The Most Precious Present in the World gan Becky Edwards
- Nutmeg gets adopted gan Judith Foxon.
- Elfa and the Box of Memories gan Michelle Bell.
- Babi Newydd Teulu Meysydd gan Susan Bagnall (Cymraeg a Saesneg)
- Finding a family for Tommy gan Rebecca Daniel.